

איש לשון הרע

לקט אפרות
חז"ל, רעיונות,
עובדות והנהגות
פדולוי ישראל,
על מדות טובות
שכביאות לאהבת
הזולת, הנלפדות
מפרשת השבוע

ליקוט ועריכה: יצחק בן אהרן
כל הזכויות שמורות למכון אהבת אמת
אסור להעתיק, לצלם ולהדפיס
בלי רשות בכתב

מכון אהבת אמת - המרכז להעמקת ערכי אהבת הזולת ע"ש ר' צבי יהודה דומוביץ ז"ל
רח' אבן עזרא 2 ירושלים 92424 טל: 02-5671812 פקס: 077-7671812

שבת קודש כו סיון תשע"ב: הדלקת נרות - ירושלים 7:11 תל-אביב 7:26 חיפה 7:19 מוצאי שבת - ירושלים 8:29 תל-אביב 8:32 חיפה 8:33 ר"ת 9:03

פרשת שלח

איסור לשון הרע והוצאת דיבה

שלא לדבר לשון הרע ושלא להוציא שם רע על זולתו !
נלמד מהפסוק: "וינסו אותי זה עשר פעמים" (פרק יד-כב).

ואמרו חז"ל: בא וראה כמה גדול כח של לשון הרע. מנלן? ממרגלים. ומה המוציא שם רע על עצים ואבנים כד. המוציא שם רע על חברו על אחת כמה וכמה (ערכין שם). וצ"ב: אם הוציאו שם רע רק על עצים ואבנים מדוע נענשו בעונש כה חמור? אלא משום שיש בהוצאת שם רע, חסרון נוסף, שמגנה את מעשה השי"ת. ובמיוחד חמור הדבר כשהוא נסוב על ארץ ישראל אשר בחר בה ה' וקידשה מכל הארצות. בזה שנענשו המרגלים בעונש כה חמור על הוצאת דיבה על עצים ואבנים, אף שאינם חשים צער הכלימה כפי שמרגיש האדם, מלמדת אותנו התורה עד כמה יש להקפיד לראות את כל עניני הבריאה בעיני יפה. לראות את הטוב והמעלה שבה. ובמיוחד בארץ ישראל המקודשת מכל הארצות. וכאמרת הגרי"ח זוננפלד זצ"ל: "וראה בטוב ירושלים" - "יראה אדם רק את הצד החיובי והטוב של ירושלים..."

על אחת כמה וכמה יש לראות בכל אדם, נזר הבריאה, את מעלתו והטוב שבו ולא את חסרונו! לפי שנברא בצלם אלוקים. וכפי שביאר רבי שלמה מרדומסק זצ"ל (בספרו תפארת שלמה - פרשת וישב) דרך רמז את הפסוק: "לך נא ראה את שלום אחיך ואת שלום הצאן". כלומר: כדי לתקן את פגם הוצאת דיבה שהוצאת על אחיך, אומר יעקב ליוסף, עליך לראות את "שלום אחיך" - את השלימות והטוב אשר באחיך, ולא בחסרונו.

מדוע קראו לדיבת הארץ בשם "לשון הרע"? מבאר כ"ק האדמו"ר מאזורוב: משום שאמרו חז"ל (מד"ר במדבר פכ"ג): "הארץ חביבה עלי וישראל חביבין עלי, אכניס את ישראל שהן חביבין עלי לארץ שהיא חביבה עלי". מוכח מדברי חז"ל אלו שהחביבות שבשניהם שוה היא. לפיכך, המוציא דיבת הארץ רעה, כאילו הוציא דיבתם של ישראל רעה, לכן קראו לכך בשם "לשון הרע".

מעלתה של ארץ ישראל, תלוי במדת קדושתה. מותנית היא בלימוד התורה ושמירת מצוותיה. הגאון רבי שמואל רוזנבסקי זצ"ל היה אומר (מובא בזכרון שמואל): סגולה נפלאה יש לה ל"אורא דארץ ישראל". גם לקרקע של הארץ ישנו כח גידול מיוחד ומהיר. ואולם תלוי מה זורעים בה. אם זורעים בה סם המות, מגדלת גם אותו באופן מהיר מאד. אור הארץ חריף מאד ומכניס חריפות בכל דבר. לטוב או למוטב. וכאמרת רבי ישראל סלנטר זצ"ל: "אורא דארץ ישראל מחכים" - גם היצר הרע של האדם יכול להחכים ב"אורא דארץ ישראל" המחכים...

"איש לשון הרע (הרע) בל יכון בארץ..."
סיפר הגאון רבי שמואל סלנט זצ"ל: בשעתו, נשואות היו עיני הישוב לכספי התמיכה מן הגולה, עליהם התחרו עדות הפרושים והחסידיים. כל צד טען שהצד השני מסיג גבולו ומקפחו. לבסוף עמדו לדין תורה בפני בעל החתם סופר. אשר במהלכו פתח שליח צד אחד את פיו כנגד מנהיגי הפרושים הגאון רבי ישראל משקלוב זצ"ל (בעל פאת השולחן).

מיהר החתם סופר להסותו, וציוה עליו להמנע מלבזות תלמיד חכם. אך הלה לא פסק. הפטיר החתם סופר: "תמיהני אם יזכה להקבר בקבר ישראל. שהרי מקרא מפורש הוא "איש לשון, בל יכון בארץ..." (תהלים קמ"ב).

סוף דבר: אותו שליח הפליג לארץ ישראל וצורר הכסף בידו. הספינה נפלה בידי שודדי ים. ואבד הוא וכספו! ארץ ישראל לא מקבלת בעלי לשון הרע...

הגדת החת"ס

מעלת ארץ ישראל
כאשר התקרב הגה"צ רבי אליהו אליעזר דסלר זצ"ל לגיל הזיקנה והתגורר עדיין בחו"ל. הציע לו **גאב"ד פוניבז' הגרי"ש כהנמן** זצ"ל לעלות לארץ הקודש ולכהן כמשגיח רוחני בישיבת פוניבז' בבני ברק. הוא הסכים לקבל עליו את המשרה ובחודש אלול תש"ז עלה פעם ראשונה לארץ ישראל. ואולם רק בשנת תש"ט נכנס לתפקידו בישיבה.

כאן התחיל פרק חדש בחייו. עוד בשבוע הראשון לעלייתו, דיבר בהתפעלות על רשמיו מארץ חמדה. שאל אותו בן דודו **רש"ז דסלר**: איך נחפו להביע את דעתו על הארץ, והרי עדיין לא סייר בשום מקום. עדיין לא זז מד' אמות של פוניבז'!!

השיבו הגרא"א דסלר: "כלום אשאב את התרשמותי ממראה בתים ושדות? הלא במשך שעתיים אני משיג כאן ברוחניות דברים שבחו"ל הייתי צריך לעמול עליהם במשך שבועות שלמים".

מרבצי תורה ומוסר

זיכוי והטבה לרבים

ככל שירבה אדם בלימוד התורה וקיום המצוות, כן יגדל להיטיב בכך עם אנשי מקומו !

נלמד מהפסוק: "היש בה עץ אם אין" (פרק יג"כ)

ופירש רש"י: היש בה עץ - אם יש בהם אדם כשר שיגן עליהם בזכותו. ואמרו חז"ל בגמרא: הכי קאמר להו [=כך אמר להם] משה לישראל, ישנו לאותו אדם [איוב] ששנותיו כעץ ומגין על דורו כעץ (בבא בתרא טו.). וכתב בעל תורה תמימה לפרש ש"עץ" הוא תואר לצדיק לפי הנדרש בגמרא (תענית כה:): על הפסוק: "צדיק כתמר יפרח כארז בלבנון ישגה" מה אוכל טעמו מחליף, אף צדיק. וכן על הפסוק "סר צילם מעליהם... אל תראום" (יד"כ) הביא רש"י: "סר צילם" - מגינם וחזקם, כשרים שבהם מתו, איוב שהיה מגין עליהם (סוטה לח). והכלי יקר מצא רמז לכך: סר "צילם" בגימטריה "עץ".

בזמננו, מי ש"מגין על דורו כעץ" אלו בני הישיבות ואברכי הכוללים העוסקים בתורה יומם ולילה. הם המה היחידים שברגע האמת - בשעת מלחמה רח"ל, בכוחם להגן על העם והארץ שלא כדרך הטבע אלא רק בכח תורתם ותפלתם. [כפי שהכל נוכחו לראות במלחמה האחרונה על יושבי הארץ כאשר הסקאדים התעופפו על איזור תל-אביב רבתי, והמון העם נמלטים מבתיהם, ואילו הצבא היה כבול ולא יכל לפעול מאומה אלא רק לעמוד מן הצד משתאה לנוכח המחזה המופלא כיצד כל בני הישיבות והכוללים, בעיר התורה שבאיזור הנפילות ממשיכים להגות בתורה יומם ולילה כדבר שבשיגרה, לא מפסיקים מלימודם ולא בורחים. והסקאדים נופלים מסביבם אך לא בתוכם (ומזיקים רק לבתים הריקים), ונתקיים בהם הפסוקים (תהלים צא) "לא תירא מפחד לילה מחץ יעוף... יפול מצידך אלף... אליך לא יגש רק בעיניך תביט"....]

כי על כן, בזכות האמונה החזקה והבטחון בהש"ת, ובהבטחת עבדיו חכמינו ז"ל, זכו לראות בני הישיבות בדורינו בהתגשמות אמרת חז"ל (תנחומא-לך לך): אמר הקב"ה לאברהם אבינו אתה עסקת בתורתך, חייך שאני מגן לך. כשם שהמגן אוהז החרב אפילו זורקים בו חיצים ואבנים, המגן מקבלם, כך אני מגן לך. ולא לך בלבד אלא אף לבניך, אם יהיו עוסקים בתורתך כשם שעסקת אתה, כך אני נעשה להם כמגן. שנאמר "אמרת ה' צרופה מגן הוא לכל החוסים בו".

לפנינו מעשה נורא שמספרים חז"ל, ממנו ניתן ללמוד מה רב כח תורתו ותפלתו אף של צדיק אחד, כדי להגן על היישוב כולו, ומה גדול החורבן, רח"ל, בהעדר כח זה: מסופר בגמרא (ירושלמי תענית פ"ד) על גבורתו המופלאה של בן כוזיבא [בר כוכבא] עד שרבי עקיבא נטה לחשוב שהוא משיח ודרש עליו הפסוק "דרך כוכב מיעקב".

ומספרים חז"ל: שלוש שנים ומחצה צר אדריינוס קיסר על ביתר ולא יכל לה. כי רבי אלעזר המודעי היה יושב בשק ואפר ומתפלל בכל יום: "רבון העולמים אל תשב בדין היום..." וכח תורתו ותפלתו הגנה על העיר. יבקש אדריינוס לעזוב כי ראה שאינו מצליח לנצחם, ניגש כותי אחד [שכנראה ידע את סוד ההגנה של העיר] אל אדריינוס ואמר לו: אל תתייאש, אני אסדר לך את הנצחון. מה עשה? הוא נכנס לעיר בסתר [דרך הביב של שופכין] ניגש לרבי אלעזר המודעי שהיה עסוק בתפלתו ועשה עצמו כלוחש דבר-מה באוזנו. אנשים שראו זאת הביאוהו מיד לבר כוזיבא ואמרו לו: זה הכותי לחש משהו באוזני דודך [רבי אלעזר היה דודו של בן כוזיבא], שאל אותו בן כוזיבא מה אמרת לו ומה אמר לך? שיקר הכותי וסיפר שרבי אלעזר אמר לו שרוצה למסור את העיר לאדריינוס.

שאל בר כוזיבא את רבי אלעזר המודעי: מה אמר לך הכותי? השיב לו: לא אמר לי כלום. כעס בר כוזיבא ובעט ברבי אלעזר והרגו. מיד יצאה בת קול ואמרה: הרגת את רבי אלעזר המודעי זרוען של ישראל ועין ימינם [שהיה מעמידן בתפלתו ובאור תורתו (קרבן העדה)] לפיכך זרועו של אותו האיש תיבש ועין ימנו תכהה. מיד נלכדה ביתר ונהרג בן כוזיבא! הביאו את ראשו לאדריינוס. שאל אדריינוס: מי הרגו? וראו נחש כרוך על צווארו. אמר אדריינוס: אילולא שאלוקיו הרגו מי יכול לו, וקרא עליו הפסוק (דברים לב) "אם לא כי צורם מכרם וה' הסגירם".

הנה כי כן, זו היתה טעותו הטראגית של בר כוזיבא שבטח בכוחו הגדול ובכח חייליו הנועזים, והתעלם כליל מהכח האמיתי שהגן על העיר - כח תורתו ותפלתו של רבי אלעזר המודעי, וכשהרסו במו ידיו את הכח הזה, הביא על עצמו ועל ביתר את ההרג והחורבן הנורא. לא נותר לנו אלא להפנים את הלקח הכאוב הזה וללמוד ממנו לדורות עולם.

הצלה מופלאה...

סיפר הרב מפוניבז' - הגאון רבי יוסף שלמה כהנמן זצ"ל: בעיצומה של מלחמת העולם הראשונה, כאשר קו החזית היה לא הרחק מטבריק, הבחינו החיילים הרוסים בשעת לילה מאוחרת באור המנצנץ מחלון ביתו של אחד מתושבי העיירה. מיהרו החיילים להסתער על הבית, בהיותם בטוחים כי מדובר כאן במרגל לטובת הכובש הגרמני המאותת לגרמנים על ידי אור הנר הדלוק.

משפרצו החיילים אל תוך הבית, מצאו שם את הגאון **רבי אהרן** זצ"ל **רבה של טבריק**, כשהוא רכון על ספרי הרמב"ם ושקוע בלימודו. עובדה זו לא שינתה את הערכתם כי מדובר כאן במרגל. אי לכך הודיעו לרבי אהרן נחרצות, כי הם עומדים להוציאו מיד להורג באשמת ריגול.

רבה של טבריק אשר ידע והכיר את מדת אכזריותם של צבאות רוסיה הצארית השיב ואמר להם: "אם אכן נגזר עלי להיות מוצא להורג אני מקבל עלי את הדין. אך בקשה אחת לי אליכם, ואנא מלאו נא את בקשתי האחרונה: עסוק אני עתה כל כולי בבירור הלכה מוקשה ברמב"ם. במטותא מנייכו, המתינו לי שעה קלה עד אשר אתרץ והבהיר לעצמי את הקטע המוקשה הזה ברמב"ם..."

לתדהמתם של החיילים לא היה גבול. מי שמע כדבר הזה? אך דוקא תדהמה זו גרמה לכך שהם נענו בחיוב לבקשתו של הרב והסכימו להמתין עד שיסיים את עיונו ברמב"ם.

והנה בעוד הם ממתנינים, חל לפתע מיפנה פתאומי במצבה הצבאי של העיר, הגרמנים פתחו במתקפה רבתי והחיילים הרוסים המופתעים נסו על נפשם. וכך, בזכות עיונו בתורה בשעה כזו, ניצל רבה של טבריק ממות אכזרי.

"הצלחת ההפצה תלויה בסדרי הלימוד"...

לפני כשלושים שנה החליט ראש הממשלה דאז מר מ.ב. לתקוף ולהשמיד את הכור הגרעיני בעירק מפאת הסכנה המוחשית שנסקפה ליושבי ארץ ישראל. ואכן בסייעתא דשמיא הצליחו במשימתם והוציאו את הכור מכלל פעולה.

סיפר על כך הגאון **רבי יעקב איידלשטיין שליט"א**, כי ראש הממשלה התקשר אישית - לפני ביצוע ההתקפה - אל רבינו **הגרא"מ שך** זצ"ל ואל הצדיק **רבי ישראל אבוחצירא-הבבא סאלי** זצ"ל, וביקשם להתפלל להצלחת הפעולה...

שאל אותו ה"בבא סאלי": לאיזו שעה מתוכננת הפעולה? השיב ראש הממשלה: בשעה שתיים בצהריים המטוסים ייצאו לדרום. אמר הבבא סאלי לראש הממשלה כי הוא מציע לו לדחות את ההתקפה לשעה ארבע אחר הצהריים... וכך היה.

לתמיחה מקורביו, מדוע הציע לדחות לשעה זו? השיב: משום שבשעה זו מתחילים שוב סדרי הלימוד בישיבות והכל מתכנסים ממנוחת הצהריים לבית המדרש ללמוד תורה. והרי רק בזכות לימוד התורה אנו מוגנים וניצולים.

ח' קול ברמה

להתרחק מאנשי רשע, שלא להיות מושפע ממעשיהם ודרכם הרעה! נלמד מהפסוק: "ויקרא משה להושע בן נון יהושע" (פרק יג-טז)

ו**כתב רש"י** (מהמד"ר): התפלל עליו י"ה יושיעך מעצת מרגלים. וכן בפסוק "ויעלו בנגב ויבא עד חברון" (יג-כב) דרשו חז"ל בגמרא (סוטה לד'): "ויבואו" מיבעי ליה? אמר רבא, מלמד שפירש כלב מעצת מרגלים והלך ונשתטח על קברי אבות והתפלל שינצל מעצת מרגלים. נמצאנו למדים, כי אף האדם הגדול ביותר, חושש מהשפעה השלילית של סביבתו. ולכן התפלל משה על יהושע, ולכן פרש כלב, והתפלל על קברי אבות שינצל מעצת המרגלים. ואם כך בגדולי עולם, על אחת כמה וכמה בכל אדם.

לימודים חיצוניים עם לימוד התורה משפיעים לרעה

במכתב (ממוצש"ק בראשית תשי"ב) מספר הגרא"א דסלר זצ"ל על שיחה מעניינת שקיים עם החזון איש ובה שמע דעתו נגד לימודי חול לצעירים המתעדים ללמוד בישיבות, גם אם הדבר ייעשה על חשבון שעות המנוחה.

ו**כך** כתב הרב דסלר: "אזכיר מה שעלה במצודתי היום בדברי עם מרן החזון איש, עלה לפנינו ענין לימוד לימודים חיצוניים אפילו לבני תורה שבחו"ל, ואפילו בשעות של חוץ לסדר, היינו בשעות שנוהגים לנוח בהם. ואמר לי כי ברור מאד ששעות של ביטול ע"י מנוחה ושינה לא יפריעו כל כך לשעות הלימוד והעיון, כמו שעה של לימוד חיצוני. כי נדרש לבן תורה החפץ לעלות בתורה, שיהיה לימודו בתורה הלימוד היחידי שלו, ואז התעניינותו היא מרוכזת בתורה, משא"כ המתעניין בעוד דבר אחר."

"ונדברנו כי טעות גדולה טועים החושבים להסתגל ע"י מדריגה בחכמות חיצוניות להשפיע אחר"כ בחוגים רחוקים. הלא כבר ראינו בעינינו כי אלה שירדו לחוגים ההם הצילו כמעט ולא כלום, אבל את עצמם ומשפחתם הורידו..."

"ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי"

ההתבדלות מן הרשעים היא הכרחית כדי לשמור על התורה בטהרתה שלא נהיה מושפעים לרעה ח"ו. וכפי שנוכחנו לראות בדור העבר, בכל מקום שפתחו פירצה להשפעת הרשעים, שמה נתמעטה התורה ונמשכה ההתדרדרות.

הנה דברים מאלפים שאמר רבינו הגרא"מ שך זצ"ל (בשיחתו בירחי כלה): "כשהגיעה תקופת ההשכלה החשוכה בה אמרו "היו נהיה ככל הגויים בית ישראל", טענו שהסיבה שאנו סובלים מהגויים היא מפני שאיננו מתערבים עמם, איננו לומדים בבתי הספר שלהם, נשמרים מעניינים שונים ונפרדים מהם, ועלינו להתנהג להיפך, להיות יחד עמם, שהרי אנו בני אדם כמותם, ובהשקפה זו החזיקו כמה עשרות שנים, עד שבא היטלר ימ"ש והשמיד יהודים, וחיפשו גם אצל משומדים אפילו עד ארבעה דורות אם הם מזרע יהודי, כי יש הלכה שעשו שונא ליעקב, דבר זה היהודי ידע תמיד.

ו**כמו** שכתב הבית הלוי (עה"ת פר' שמות) במה שנאמר (ויקרא כ"ו) "ואבדיל אתכם מן העמים להיות לי", שהקב"ה אומר שעם ישראל צריך להיות נפרד משאר העמים. יש גבול! וחייב להיות גבול ומרחק מהעמים, ואם היהודי מתקרב יותר מדי לגוי - הגוי מרחיק אותו, לכן כאשר מתקרבים לגויים הם דוחפים וזורקים אותנו! עכ"ד.

לאור הדברים הללו, אין כל עצה אלא לנהוג כפי שהיהודי המקורי היה נוהג מאז ומעולם, לשמור בשלימות ובקנאות על כל מה שמייחד את היהודי - "אין ישראל אומה אלא בתורתה" ואין ליהודי כל אלטרנטיבה אחרת.

ועד כמה גדולה ההשפעה על האדם אפילו מדברים קלים שאדם דש בעקביו, ניתן ללמוד ממה ששנו חז"ל במסכת אבות (פרק ג"ז): המהלך בדרך ושונה, ומפסיק ממשנתו ואומר מה נאה אילן זה... מעלה עליו הכתוב כאלו מתייחב בנפשו. והדברים טעונים ביאור: מה כבר חטא האדם בכך שאמר "מה נאה אילן זה" עד כדי בחינת "מתחייב בנפשו"?

אלא ביאר הרב שך (בשיחה שמסר בישיבת תפארת ציון - ניסן תשצ"ב): אצל האדם אין מושג של דברים קטנים. אלא כל דבר קטן משפיע עליו. האדם איננו "בובה", אלא כל מעשה שהוא עושה משפיע. גם מי שמהלך בדרך ולומד, אך מפסיק לרגע ומביט על העולם, הרי זה גורם לו מקצת משיכה לעולם. הוא מתפעל "מה נאה אילן זה". הנה העולם יפה, וכבר נכנסת בלבו איזו הרגשה שדוקרת בו, ומי יודע עד היכן היא תמשוך אותו, ועל כן חמור הדבר להחשב מתחייב בנפשו."

"שלא יחטיא אחרים"

סיפר רבי יהודה החסיד ז"ל: לאדם אחד אירע שבנו המיר דתו רח"ל והלך לשבת בין הנכרים ולעשות כמעשיהם. היו אביו ואמו מצטערים עליו מאד, וניסו בכל דרך להשיבו הביתה ואף הכינו לו מתנות רבות שיאבה לשוב.

אמר להם אחד מן החכמים: חידלו לנסות להשיבו אליכם פן תתחרטו! כי אם ישוב הוא ירע יותר! שכן שמעתי שזומם להשפיע ולהסית גם את אחיו ואחיותיו ללכת בין הנכרים, ועל כן מוטב שתעזבוהו בין נכרים ולא יחטיא אחרים.

ספר חסידים - קפח

"הזהו יחוס!"

סיפר כ"ק האדמו"ר מוויז'ניץ רבי משה הגר זצ"ל: פעם נכנס אל החזון איש יהודי והתפאר בפניו כי בנו יודע לדבר בשש שפות! שאל אותו החזון איש: "הזהו יחוס? קח, איפוא, ששה גוים משה ארצות, והנה לפניך שש שפות, ואם כן כל יחוסו של בנך הוא שהוא שקול כנגד ששה גוים? אילו היית מתפאר בבנך שהוא יודע מחצית הש"ס, או "סדר" שלם - "סדר נזיקין" או "סדר מועד" כי אז היית רשאי להתפאר, אבל בידיעת שש שפות, התפארות זו מה טיבה? וכי יפיק האב תועלת כל שהיא משקידת הבן והתמסרותו לדברים שהם הבל וריק...?

מעשה איש

שמה יושפע לרעה...

פעם נסע הגאון רבי ברוך בער לייבוביץ זצ"ל בעגלה המובילה לתחנת הרכבת. לידו בעגלה ישב יהודי ששנה ופירש. באמצע הדרך שאל אותו הלה שאלה אפיקורסית. מיד ביקש רבי ברוך בער מן העגלון שיעצור לרגע את העגלה, וכשעצר קפץ ממנה רבי ברוך בער והמשיך את כל הדרך ברגל, מחשש שמא יושפע לרעה מאותו אדם.

'הרב הדומה למלאך'

"וחברים טובים יש לך?"

כ"ק האדמו"ר מגור בעל הבית ישראל היה עוקב בעירנות אחר מצבם הרוחני של אחינו בית ישראל - אף אלו הנמצאים מחוץ לכותלי בית גור. הוא שמר בקפדנות שלא ילכדו ח"ו נפשות זרות של ילדי ישראל בכל "פירצה הקוראת לגנב" בחומת הקדושה.

הוא ידע והכיר היטב את כל המתרחש בבתי החינוך ובישיבות הקדושת בירושלים ומחוצה לה. ידע מה קורה בשעות הלימודים ובשעות שבין הסדרים, בחצירות ובחדרי הפנימיות. קרה לפעמים ששלח ביד אנשיו הנחיות למנהלים ולרמ"ם, שישימו עין פקוחה על תהלוכות חניכיהם, שלא יפלו טרף לרוחות הנושבות מחוץ לד' אמות של תורה. והיה שולח להזהר את מי שמצא לנכון, שלא יתרועע בשעות הפנאי עם חברים שאינם מהוגנים, הכל מתוך רגש אחריות כמי שמחוייב בדבר וערב באופן אישי לכל בני הדור.

בכל פעם שנזדמן למחיצתו אימי מבני הנעורים, מיד הציג לפניו את שאלת השאלות שהיתה גורלית כל כך בעיניו: "וחברים טובים יש לך?! ושאלתו זו ירדה חדרי בטן ועשתה רושם על הנפש הרכה לימים רבים.

פאר ישראל

בין איש לרעהו

ומי כעמך ישראל

סיפורים בני זמננו

סגולות! / מאת הרב נפתלי וינברג

הסגולה הבאה אינה מסורה בידי כל אדם ויש להתייחס אליה באחריות הראויה.

הדברים מובאים לעילוי נשמת הגאון רבי יעקב רוזנטל זצ"ל, אב"ד חיפה. לאחר הסתלקותו, בשעת ניחום אבלים אצל אחיו הגאונים יבלט"א שיבדל לחיים טובים וארוכים, שמעתי דבר נפלא.

היו שני תחומים בהם התאמץ רבי יעקב זצ"ל במיוחד לסייע, והם למעוכבי זיווג ולמעוכבי זרע של קיימא. ביחס לשני התחומים הללו גילה רגישות רבה, ובסייעתא דשמיא זכה להצלחות רבות. ישועות רבות. פעמים רבות היה מוזמן לשמש כסנדק בברית מילה של תינוק שנולד בעקבות תפילותיו וברכותיו או בסידור קידושין!

אחיו הגאונים יבלחט"א סיפרו שהיה רבי יעקב נוהג לצרף עוד שנים למעין 'בית דין' אשר אחזו את ידיהם זב"ז ואמרו "אנו בית דין של מטה גוזרים שפלוני בן פלוני יתחתן בתוך זמן פלוני וכשם שאנו גוזרים בבית דין של מטה כן יגזרו בבית דין של מעלה"

לענ"ד, המתכון להצלחתו של ר' יעקב רוזנטל זצ"ל הייתה העובדה שזה נעשה אצלו מתוך אהבה לזולת. וכפי שאנו רואים במצוות ברכת כהנים, שהברכה נמשכת דווקא כאשר הכהן מברך "את עמו ישראל באהבה". כאשר חסרה אהבה אצל המברך, הברכה הינה פגומה ואולי אינה עוברת כלל שהרי הצינור דרכו מועברת הברכה פגום.

שמעתי משני ת"ח חשובים שאנו אין לנו הכח לומר "גזירה" אלא הנוסח צריך להיות: "אנחנו בבית דין של מטה, רוצים ומחליטים שפלוני(ת) בן פלוני(ת) (ית)תחתן בקרוב ממש לזווג הגון ויבנה בית נאמן בישראל לשם ולתפארת, כך אנחנו מבקשים שבבית דין של מעלה יסכימו שפלוני(ת) בן פלוני(ת) (ית)תחתן בקרוב לזווג הגון ויבנו בית נאמן בישראל או שיולד להם זש"ק לשם ולתפארת. אמן.

לענ"ד ישנם מספר תנאים לשיפור סיכויי השפעת הסגולה, והם:

א) השלושה יהיו בטהרה.

ב) להתקבץ בזמן של 'עת רצון' כמו מוצאי יום כיפור; מוצאי שבת לאחר 'ברכת לבנה'; ערב שבת קודש לאחר חצות, ועדיף אף לאחר 'פג המנחה'; פורים וכדומה.

ג) שהדבר יעשה בצנעה ולגמרי לשם שמים, וכל השלושה ישלבו ידיים יחדיו.

* * *

ויהי רצון שהשם יתברך יברך את כולם למצוא את זיווגם הנכון ויתברכו בזש"ק בקרוב!

היסוד של עם ישראל הוא המשכו הקיומי, וכבר מובטח לנו שעם ישראל יהי' חי וקיים עד סוף כל הדורות!

ואכן, מידי בוקר מבשרות מודעות המאורסים בעיתונות על עוד בית שהוקם, ועוד אחד. מודעות אלו הן המבטאות את המשך התממשותו של הנס הפלאי, של הישרדות העם העתיק - עם ישראל!

* * *

אמנם, מה שכל כך פשוט עבור רובנו לא פשוט כלל וכלל עבור מיעוט מהציבור. היינו עבור אלו שזיווגם מתאחר.

ללא ספק נדרשת 'עבודת המידות' כדי לממש את הרעיון של הקמת בית בין שני גורמים שמגיעים כל אחד מרקע שונה, מעולם אחר, מהתנהגות והרגלים נבדלים. אך אלו שמתארסים בגילאי 18-20 מתייחסים לעניין באופן טבעי לחלוטין, בעוד אלו שמתאחרים חשים יותר בכובד המשימה של מציאת שידוך מתאים. משימה שגוררת עמה לפעמים תסכול ואי נעימות.

לתועלתם אנו מציגים בזאת רשימת סגולות שהועילו למעוכבי שידוך - ולפחות חלקם לא ידועים לציבור המצפים לישועה.

יודגש ש"סגולה" מעצם שמה וטבעה אינה "הבטחה" שחייבת להתממש, אלא סוג של "ויטמין רוחני" שמסוגל לחולל פלאות!

* * *

סגולה א') לפני מספר ימים שמעתי מהרב הצדיק המקובל רבי יעקב עדס שליט"א, שיעץ לומר בכל יום את פרק כ"ה של ספר 'מסילת ישרים' ("בדרך קניית היראה") ולהפנים את התוכן. מדובר בפרק לא ארוך, בין דף לשתיים, אותו יש לומר כל יום אך בעיקר להפנימו. בתקווה שהפנמת הנאמר תרומם את הנשמה לדרגות גבוהות יותר. כמובן שתהליך רוחני זה מתאפשר רק בהתמדה ועקביות, בשילוב תפילה להצלחה.

סגולה ב') במקרה של בחור, ירכוש מעתה גביע בו יברכו בעתיד את הברכות תחת החופה. ובמקרה של נערה, תרכוש מעתה טלית לחתן העתידי שלה.

סגולה ג') אמירת מזמורי תהלים ל"א ל"ב ע"ב ע"ג קכ"ד מידי יום, ולאחריהם לשאת תפילה להשם יתברך.

סגולה ד') אמירת קרבנות הנשיאים בפרשת נשא (מפרק ז' פסוק יב עד פסוק פג) מידי יום, ולהתפלל לאחמ"כ.

* * *